

Kennisnetwerk

Verantwoord Ondernemen met Hout
van en voor houtbedrijven

Kennisnetwerk
Verantwoord Ondernemen met Hout
Programma

Mark van Benthem (Probos)

Opening & ‘Ontwikkelingen op de (wereld)houtmarkt’

Gemma Boetekees (ICCO)

‘Wat hebben kleine houtproducenten te bieden en de rol van ICCO’

Juan Jose Ochaeta (Forescom, Guatemala)

‘Samenwerken met kleine houtproducenten: de praktijk van
Forescom in Guatemala’

Wiebe van Horssen (Burgland houtindustrie)

‘Werken met kleine houtproducenten, gezien vanuit de Nederlandse praktijk’

Opbouw presentatie

Kennisnetwerk
Verantwoord Ondernemen met Hout

- Probos
- Verantwoord ondernemen in de bos- en houtsector
- Bosareaal en houtproductie
- Redenen prijsexplosie 2006
- Factoren die aanbod en prijs beïnvloeden
  - Biomassa
  - China

Stichting Probos, *Kennis & innovatiecentrum*

- Projectenorganisatie (10 pers.)
- Via projecten bijdragen aan ‘meer en beter bos’: trainingen oa bosbeheerders & inkopers Rijksoverheid; ontwikkelen database GWW sector; promotie SFM in UA; Goed hout op de juiste plek (MD), enz (zie www.probos.net)
- Van oudsher statistieken (FAO, UNECE, ITTO, etc)
- RvA & RvT: afspiegeling van de functies van bos

Hét MVO issue voor houthandel & verwerking:

- **Illegale en niet duurzame houtkap**

Certificering SFM; Landconversie; PPP (GPP); Sociale aspecten / arbeidsomstandigheden; ...

- En
- Re
- Di
- End of life strategy (C2C)
- Toegevoegde waarde (herkomstland)
- Goed hout op juiste plek
- ...

www.probos.net/kennisnetwerk

Bos wereldwijd (FAO, 2007)

- Bijna 4 miljard ha (30% land opp., 50% productie)
- 1990 – 2005: 3% netto verlies, maar ...
  - Oa tussen 2000 en 2005 2,5 miljoen ha plantages

Productie industrieel rondhout, volgens officiële statistieken (FAO, '07)

- 1,6 miljard m³ (2004)
- 327 miljard US \$ in 2004 (= 3,7% wereldwijde handel in goederen)

Kennisnetwerk

Verantwoord Ondernemen met Hout

DOEMSCENARIO MEUBELBRANCHE: HOUT TOT 40% DUURDER

De Centrale Bond v... Slecht weer en grote vraag uit Oost-Europa maken het hout voor bouwbedrijven en tuincentra tors duurder
meer meubelfabrika...
Dit meldt Vakweekl...
gen komt voor een t...
van de houtprijzen c...
Een kuub hout is op...
met medio 2006, ee...
De houtprijs vliegt r...
marktwerking aan c...
Zo worden er meer...
Gevolg is dat de vra...
Oost-Europa de eco...
wordt gehouden. M...

Prijsexplosie van hout doet denken aan oliecrisis

Achtergrond

- De prijs van hout is het afgelopen jaar explosief gestegen.
- Grote gevolgen voor bouw, industrie en consument.

Van onze verslaggever Jasper Karman

AMSTERDAM De prijs van hout is het afgelopen jaar explosief gestegen. Door een toegenomen vraag en een regenvallende houtproductie stegen de prijzen met gemiddeld 30 procent. De prijs van sommige houttypen, zoals de veelgebruikte tropische hardhoutsoort meranti, stegen zelfs met ruim 60 procent.

‘Er is het afgelopen jaar iets heel gek gebeurd’, zegt Mark Vonk van bosbouwstichting Probos. ‘De houtmarkt is erg instabiel geworden. Iedereen op de houtmarkt lijkt enorm zenuwachtig te zijn.’

De instabiliteit op de houtmarkt doet Vonk denken aan de olie-

markt ten tijde van de oliecrisis. Vonk: ‘Hout is een schaars product, net als olie, en er hoeft op dit moment maar iets raars te gebeuren, of de prijzen stijgen gigantisch.’

Houtimporteurs hebben de prijzen in 2006 al verhoogd. ‘En dat zullen we in juni weer moeten doen, want de prijzen zijn weer gestegen’, zegt Jan Nico Wilkens, directeur strategische inkoop van Pontmeyer uit Zaandam. Pontmeyer is de grootste houtimporteur van Nederland en verhandelt jaarlijks 650 duizend kubieke meter hout en plaatmateriaal.

Pontmeyer importeert allerlei houtsoorten, maar levert vooral veel naaldhout aan bouwgianten als Heijmans en BAM. De prijs van naaldhout was altijd stabiel, maar is nu in minder dan een jaar tijd met bijna 40 procent gestegen. ‘Ik zit al 42 jaar in het vak, maar dit heb ik nog nooit meegeemaakt’, aldus Wilkens.

Her is lastig om een duidelijk oorzaak van de plotselinge prijsstijging aan te wijzen. ‘Volgens mij

is het een optelsom’, zegt Vonk. Hij noemt klimatologische factoren, zoals stormen en droogte, maar ook de toegenomen vraag in landen in Oost-Europa en Zuid-Amerika. Vonk: ‘We hadden altijd hoge verwachtingen van de houtproductie in Brazilië, maar nu daar de welvaart toeneemt wordt er in dat land zelf ook steeds meer gebouwd. Nu houden ze dat hoor liever zelf.’

Wilkens noemt de lagere productie als een belangrijke oorzaak

van de hoge prijs. Vooral in Oost-Europa en Scandinavië is volgens Wilkens minder hout geproduceerd. Als oorzaken noemt hij de natte herfst en de koude winter. ‘Daardoor is er minder aanwas, en zijn de bossen veel moeilijker begaanbaar. Door alle regen is het daar één grote blubberboel, en daar komen ze met die grote machines veel moeilijker doorheen.’

Wilkens ziet de houtprijzen voorlopig eerder stijgen dan dalen, en vreest dat er wel eens een te-

loort aan tropisch hardhout zou kunnen ontstaan. ‘De vraag neemt alleen maar toe, en doordat de illegale houtkap steeds meer wordt teruggedrongen komt er steeds minder tropisch hardhout op de markt. Op zich is dat natuurlijk goed, maar daardoor zou het wel eens lastig kunnen te leveren.’

De grote bouwbedrijven, en uiteindelijk dus de consument, zullen volgens Wilkens het meeste merken van de prijsstijgingen: ‘Bij

de bouw van huizen wordt veel gebruik gemaakt van hout. Als de prijzen van hout stijgen, worden de huizen duurder.’

De bouw is de grootste houtgebruiker. Ongeveer de helft van het hout dat in Nederland wordt gebruikt gaat naar de bouw. Nu in Nederland de bouw van nieuw huizen en kantoren weer begint aan te trekken zal die vraag alles maar toemenen, en daardoor wordt de prijs verder opgedreven.

De papierindustrie, een ander grootverbruiker van hout, zal maken krijgen met een hoge prijs voor houtsnijpers, waardoor op termijn ook de papierprijzen hoog zal gaan.

Maar ook in andere sectoren zullen de gevolgen voelbaar zijn. Doordat de prijs van tuinhout gestegen zullen bijvoorbeeld de tuinschuttingen bij bijvoorbeeld de Gamma en de Praxis duurder worden. De meeste bouwmarkten en tuincentra hebben hun prijzen al verhoogd. De r zal waarschijnlijk spoedig volgt

Keurmerk voor duurzaam hout is blij met prijsstijging, maar vreest illegale kap

Sandra Mulder, directeur van het duurzame houtkeurmerk FSC Nederland, vindt de stijging van de houtprijs een goede zaak. ‘Ik denk dat de bosbeheerders nu eindelijk een eerlijke prijs krijgen voor hun waar. Die prijs heeft de afgelopen jaren namelijk altijd heel erg laag gelegen. Dat komt vooral doordat illegale houtkap de prijs enorm heeft gedrukt.’

In Nederland wordt steeds meer hout met een FSC-keurmerk verhandeld. In 2007 verwacht de stichting FSC Nederland dat 17 procent van al het hout het keurmerk heeft. In 2001 bedroeg dat percentage met 7 procent. Mulder hoopt dat door de hogere houtprijs meer bosbezitters zich gaan richten op de duurzame productie van hout. Mulder: ‘Er wordt

nu heel veel bosgrond omgezet in landbouwgrond voor bijvoorbeeld palmolieplantages. Hopelijk zullen meer bosbeheerders nu toch kiezen voor een verantwoord bosbouwproject.’

Wel vreest Mulder dat de verleiding van illegale houtkap groter wordt nu de houtprijs is gestegen. ‘Op illegaal hout moeten we toezien.’

Prijsstijging NL 160% in 2006 tov 2002

– 2 tot 3 % hout tekort

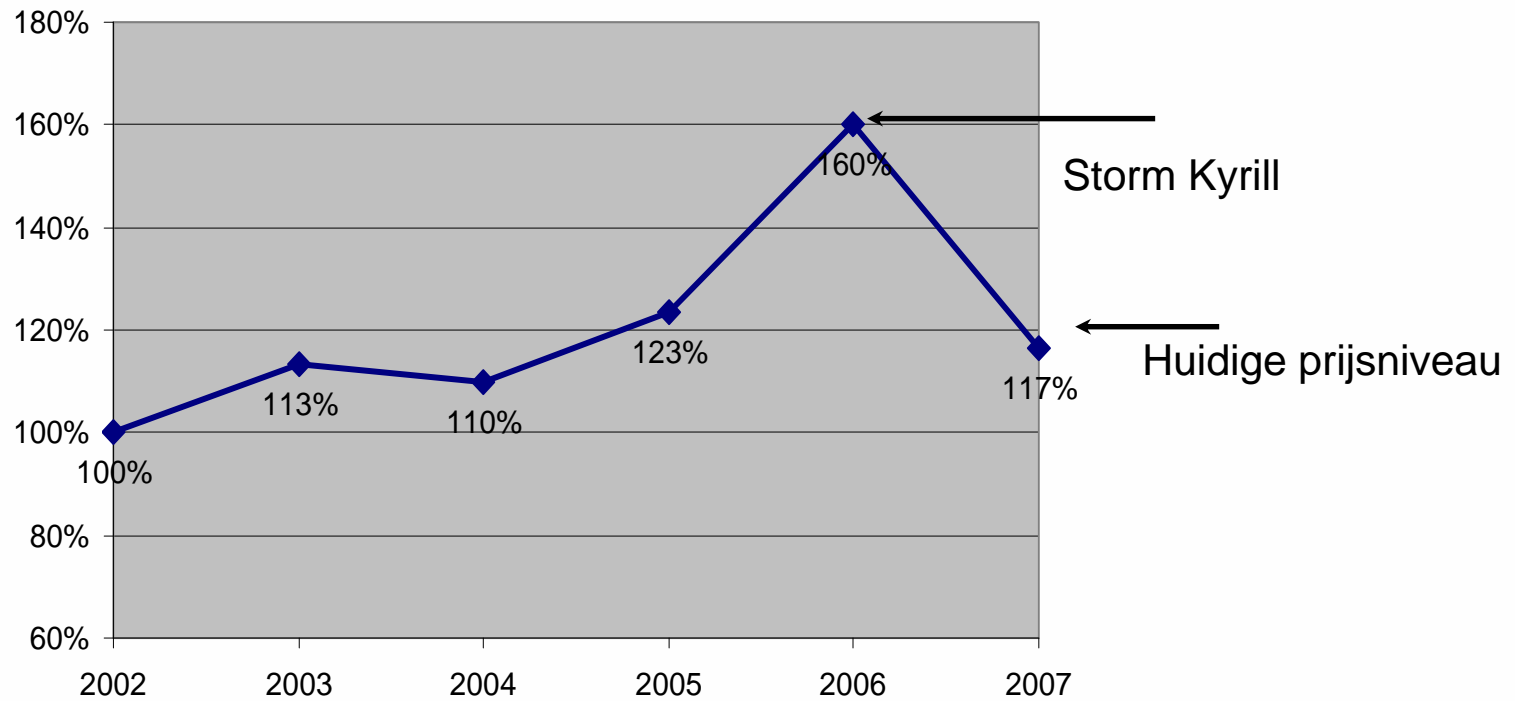
- Europese vraag: booming
- Sneeuw in de Alpen
- Geen vorst in Scandinavië
- Toenemende vraag biomassa
- Geen storm

Prijsindex franco fabriek / zagerijen / platen- / papierfabrieken etc.
Parenco Hout B.V. (Pres. Jacobs, 2008)

Invloeden op hoeveelheden en prijzen

- Vraag opkomende markten* (China, India, Brazilië, ed)
- Explosief toenemende vraag (en subsidie!) biomassa*
- Klimaat (storm, sneeuw, vorst ed)
- Meer bos voor natuurdoeleinden
  - EU 27 + N & CH: 29,2 miljoen ha, 67,8 miljard m³ (EFI, 2008)
- Dollarkoers en olieprijs
- Ineenstorting markten (bouw VS)

Biomassa

Kennisnetwerk
Verantwoord Ondernemen met Hout

- Klimaatverandering
- Afhankelijkheid fossiele brandstof
- Aandeel hout 80% vd biomassa voor RES
- Één van de doelstellingen EC 2020: 20% inzet RES

houtgebruik in 2005 (bos, rh en pc)

- 42% energie
- 58% hout- en papierproducten

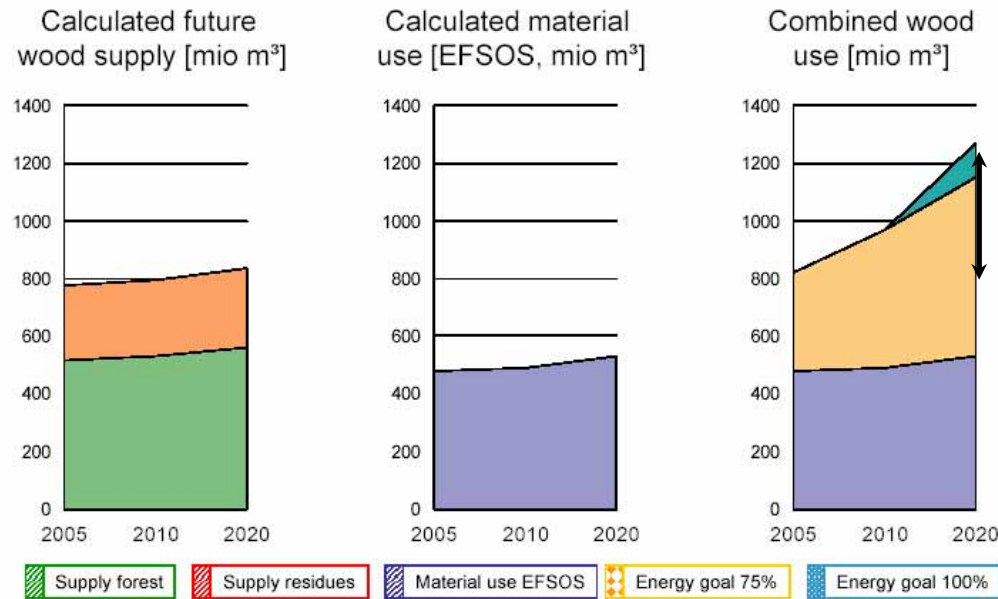

Houtbehoefte in 2010 en 2020 in EU/EFTA gebied voor zowel de houtverwerkende als de energie industrie

(bron: presentatie Udo Mantau, UniHH, 2007)

2.3 Wood requirements for both sectors

Tekort 200 – 300 miljoen m³

7 October, 2007

Wood resources availability and demands

18

Kennisnetwerk
Verantwoord Ondernemen met Hout

Studie McKinsey/Pöyry (CEPI): 200 – 260
miljoen m³ voor 16 Europese landen

Biomassa: 1% reductie primaire energieverbruik
EU-27 = > 90 miljoen m³ hout nodig (= 1/8 netto jaarlijkse
bijgroei Europese bos)

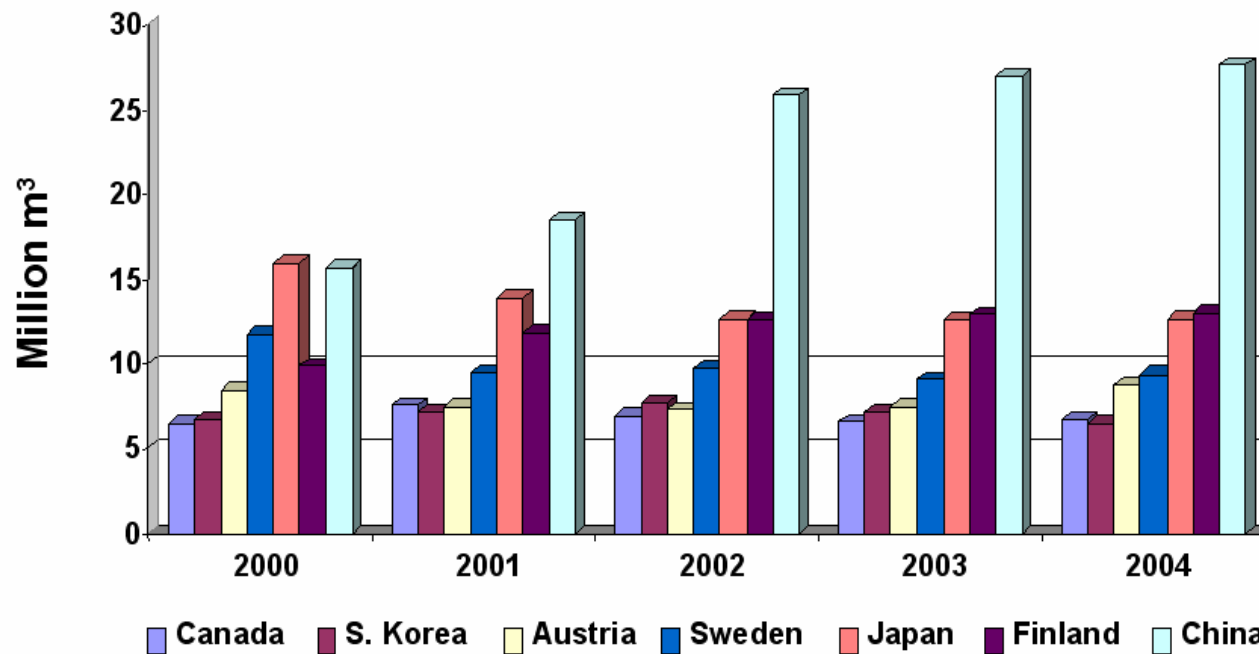
Biomassa of voedsel

Opkomende markten, case China (Forest Trends, 2006)

Top Industrial Roundwood Importers

Source: FAOstat and China Customs

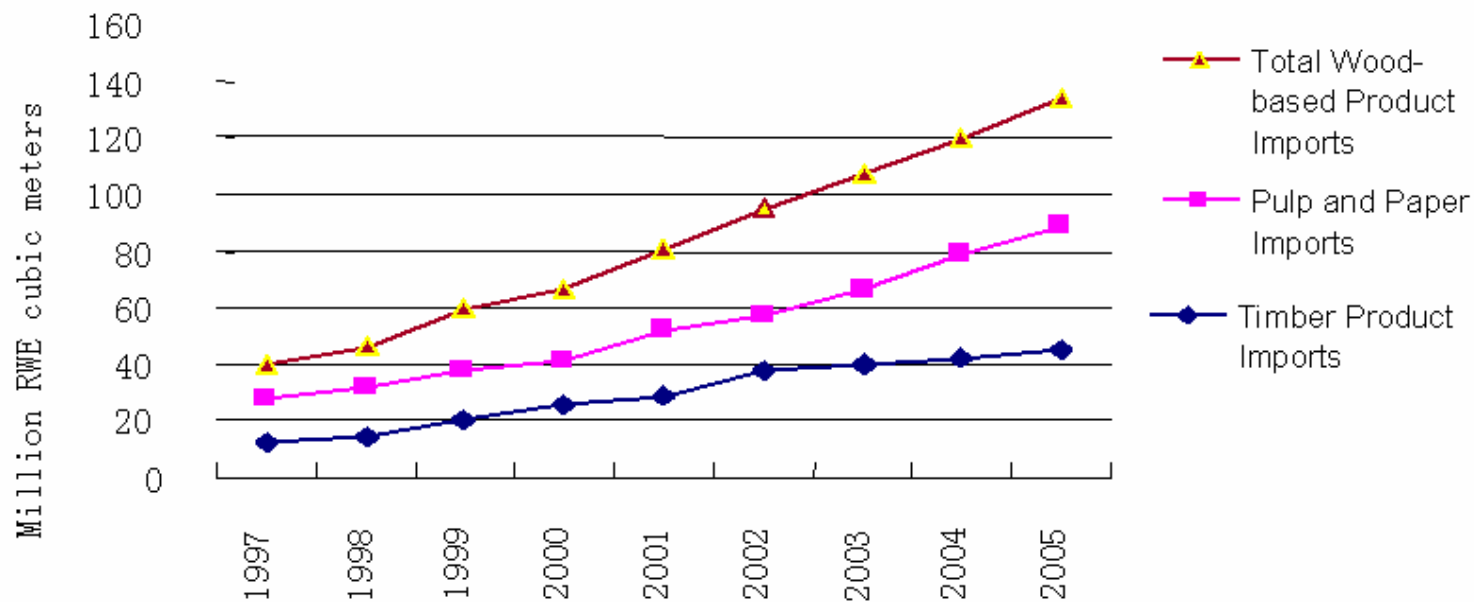

Bron: Forest Trends, 2006

Kennisnetwerk
Verantwoord Ondernemen met Hout

Import China 1997-2005

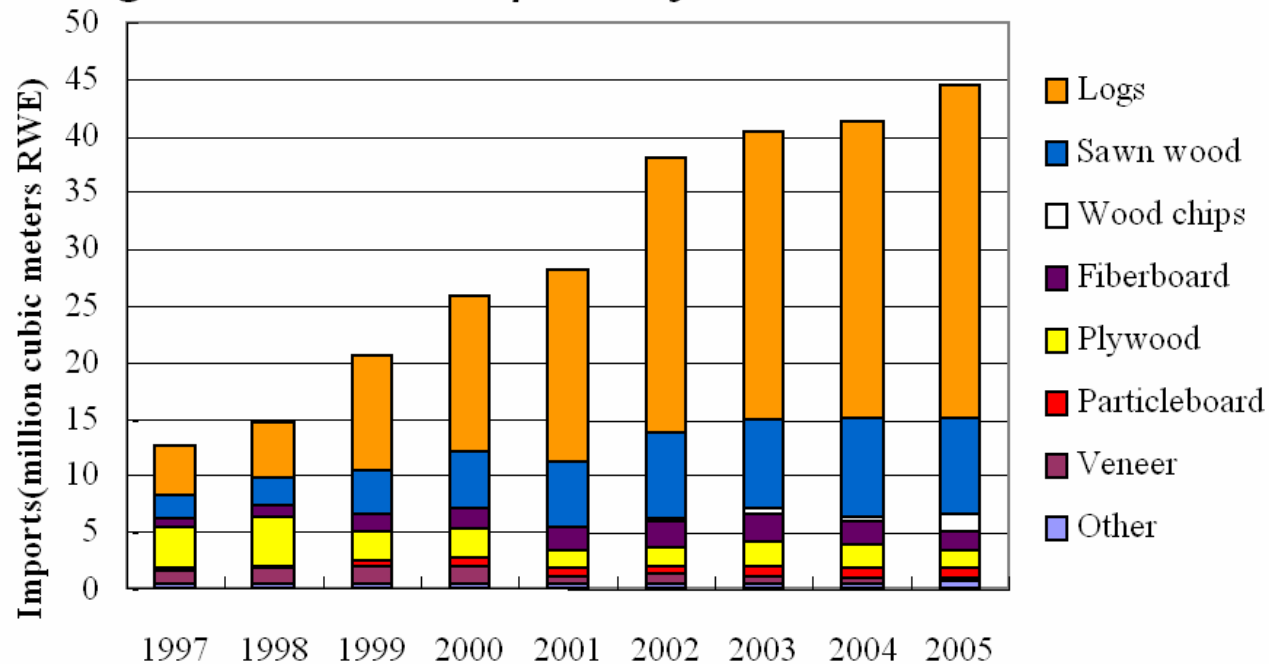

Bron: Forest Trends, 2006

Kennisnetwerk
Verantwoord Ondernemen met Hout

Logs & sawnwood up * Plywood & veneer down

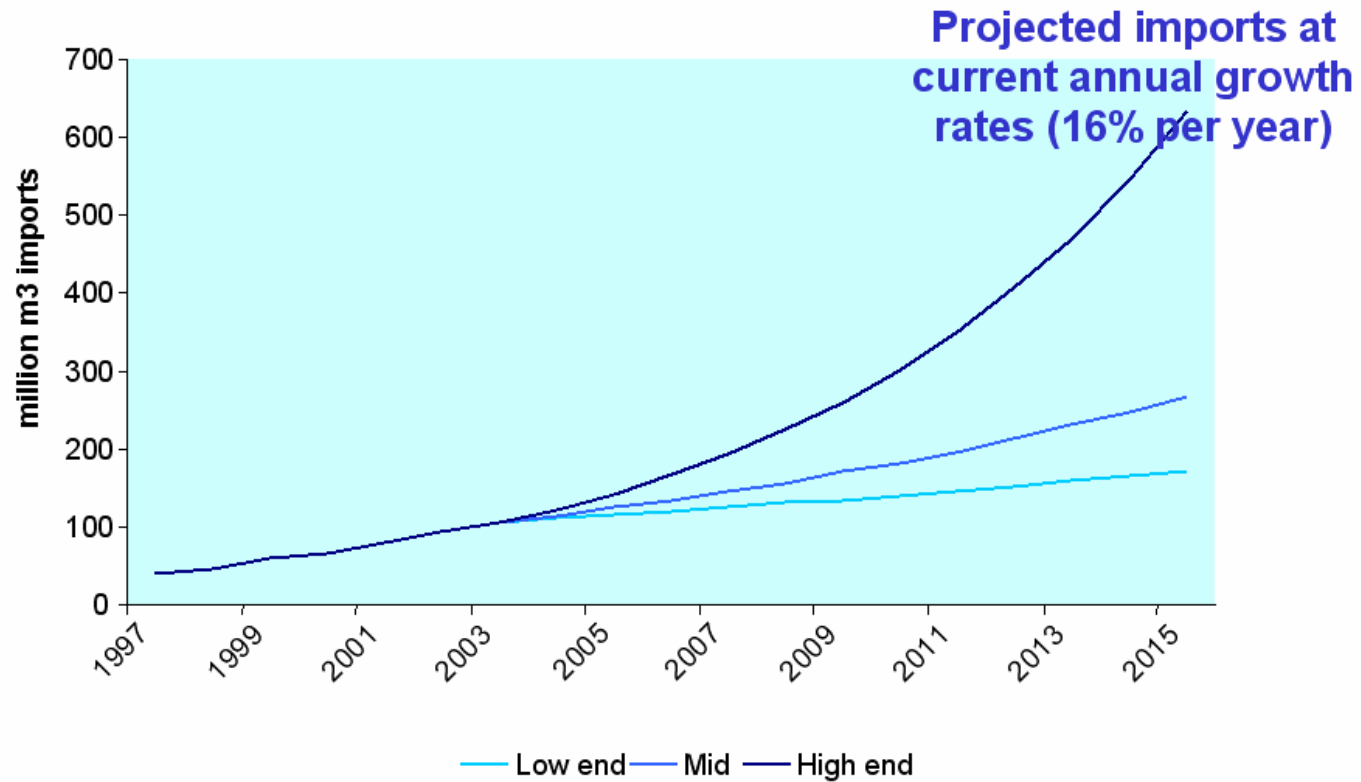

Bron: Forest Trends, 2006

Kennisnetwerk
Verantwoord Ondernemen met Hout

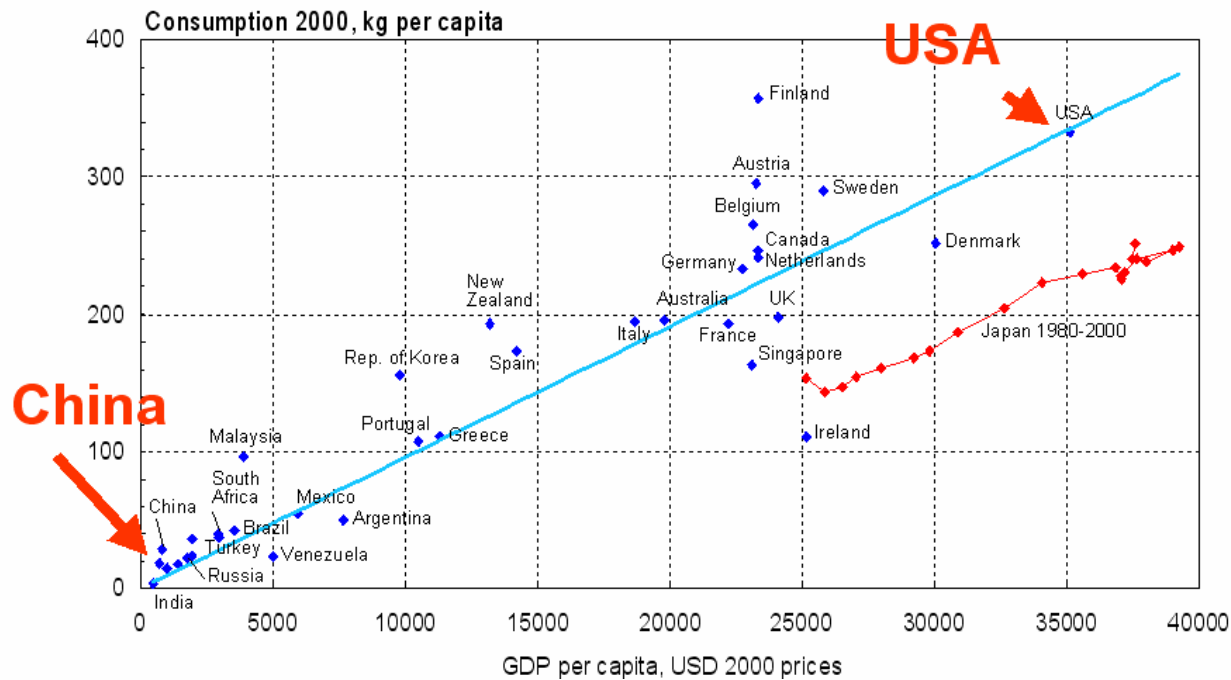

Bron: Forest Trends, 2006

Kennisnetwerk
Verantwoord Ondernemen met Hout

GDP per capita and Paper Consumption

Bron: Forest Trends, 2006

Kennisnetwerk
Verantwoord Ondernemen met Hout

Kennisnetwerk
Verantwoord Ondernemen met Hout

Moraal van het verhaal:

- Vraag naar hout blijft hoog
Gecertificeerd hout
- Nieuwe stromen aanboren
  - Kleine houtproducenten => kansen

Kennisnetwerk
Verantwoord Ondernemen met Hout

Dank voor uw aandacht!

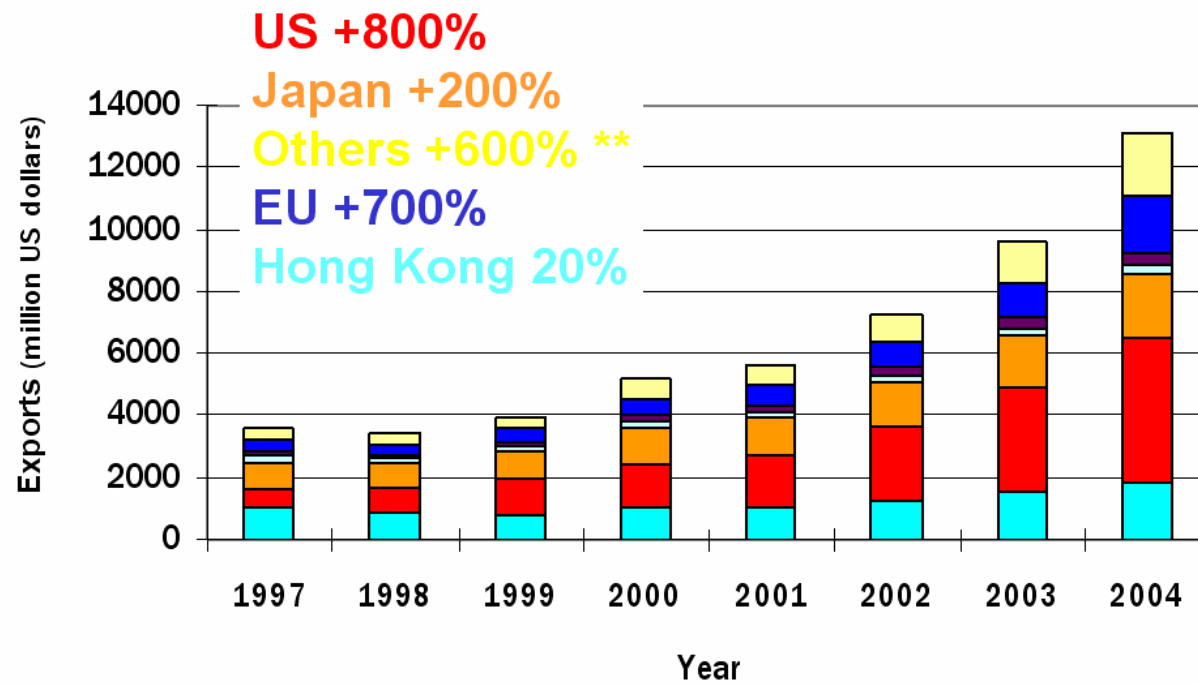
www.probos.net/kennisnetwerk

Bron: Forest Trends, 2006

Kennisnetwerk
Verantwoord Ondernemen met Hout

Hout en houtproducten totaal
x miljoen m³ rondhoutequivalenten*
(2006)

		(waarvan tropisch)
houtproductie**	1,1	-
import	20,8	1,3
export	9,0	0,2
verbruik***	12,5	1,1

houtproductie in % van verbruik
zelfvoorzieningsgraad 8,8%
bron: CBS, **Probos

- Ca. 9% verbruik NL tropisch (los van secundaire producten)
- Ca. 80% import NL uit Europa

*rondhoutequivalent = de hoeveelheid rondhout die nodig is om een bepaalde hoeveelheid van een bepaalde toegevoegde waarde te verkrijgen uitgaande van 1 m³ rondhout
***verbruik is berekend als som van het gecorrigeerde verbruik van de producten

